

Skolebidragsindikatorer 2021 og 2022

Én av seks skoler bidrar mer enn forventet til elevenes resultater

En stor del av forskjellene i resultater på nasjonale prøver kan forklares med hvilke elever skolene har. Likevel ser noen skoler ut til å bidra mer til elevenes resultater enn andre.

STATISTIKK | SIST ENDRET: 23.03.2023

Elevenes familiebakgrunn og tidligere resultater har betydning for hvordan de presterer på nasjonale prøver. I tillegg kommer skolens innsats. Skolebidragsindikatorene beregner hva skolens innsats betyr for elevenes læringsresultater.

Hovedpunkter

- Mindre forskjeller i skolebidragene enn i resultatene på nasjonale prøver.
- Oslo har flest skoler som bidrar over snittet til elevenes resultater.
- Agder, Nordland og Trøndelag har flest skoler som bidrar under snittet.
- Trøndelag har flest kommuner som bidrar under snittet.
- Av de største kommunene er det Oslo, Bærum, og Stavanger som bidrar over snittet på begge trinnene.

Hva er skolebidragsindikatorer?

Skolebidragsindikatorene forsøker å vise hva skolens innsats betyr for elevenes

læringsresultater. For å kunne beregne skolens bidrag, skiller vi ut den delen av læringsresultatet som kan forklares med at skolene har ulikt elevgrunnlag.

Dersom skolens bidrag er likt med landsgjennomsnittet, er skolebidraget lik null.

En positiv verdi indikerer at skolen bidrar mer enn landssnittet.

En negativ verdi indikerer at skolen bidrar mindre enn landssnittet.

Indikatorene på barnetrinnet for 2021+2022 er beregnet på bakgrunn av resultatene på nasjonale prøver skoleårene 2021–2022 og 2022–2023.

[Les mer om hva skolebidragsindikatorer er.](#)

Mindre forskjell på skolene enn elevenes faktiske resultater

Forskjellene mellom skolenes bidrag til elevenes resultater er betydelig mindre enn de faktiske resultatene på nasjonale prøver viser. Det gjelder særlig når vi ser på indikatoren på 5.-7. trinnsom kontroller for både tidligere resultater på nasjonale prøver og familiebakgrunn. Sammenhengen mellom elevens resultater og tidligere resultater er nemlig mye sterkere, enn sammenhengen mellom elevens resultater og familiebakgrunn. Indikatoren på 1.–4. trinn kontrollerer kun for familiebakgrunn. De to indikatorene er derfor ikke direkte sammenlignbare.

Spredning i bidrag mellom offentlige skoler, skalapoeng, 2021 og 2022

Persentil	1.-4. trinn Skolebidrag	1.-4. trinn -Faktisk resultat	5.-7. trinn - Skolebidrag	5.-7. trinn - Faktisk resultat
10. persentil	-2,7	46,8	-1,8	46,7
25. persentil	-1,4	48,2	-0,9	47,9
Median	-0,1	49,7	0	49,3
75. persentil	1,2	51,4	0,8	50,9
90. persentil	2,5	52,7	1,5	52,7
Spredning	5,2	5,9	3,3	6
Antall	1458		1481	

Spredning og persentiler

En persentil viser hvor stor del av skolene som har et resultat som er mindre enn en verdi. For eksempel har 10 prosent av skolene har et bidrag som er mindre enn -1,8 skalapoeng for 5.-7. trinn. Tilsvarende er det 10 prosent av skolene som har et bidrag på 1,5 skalapoeng eller høyere.

Vi bruker forskjellen mellom 10. og 90. persentil, det vil si de midterste 80 prosent av skolene, til for å måle spredningen mellom skolene.

Spredningen mellom kommunene er noe mindre enn mellom skolene, ettersom det er flere elever bak de beregnede kommunebidragene.

Spredning i bidrag mellom kommuner, 2021 og 2022

Persentil	1.–4. trinn		5.–7. trinn	
	Skolebidrag	Faktisk resultat	Skolebidrag	Faktisk resultat
10. persentil	-3	46,4	-1,2	47
25. persentil	-1,8	47,5	-0,7	47,9
Median	-0,7	49	0,1	48,7
75. persentil	0,3	50	0,7	50
90. persentil	0,9	50,7	1,7	51
Spredning	3,9	4,3	2,87	4
Antall	319		332	

Oslo har flest skoler som bidrar mer enn snittet på 1.–4. trinn

På 65 prosent av skolene i landet presterer elevene i snitt som forventet på nasjonale prøver på 5. trinn, gitt deres foreldrebakgrunn. 17 prosent av skolene har elever som i snitt presterer signifikant høyere enn forventet. På 18 prosent av skolene presterer elevene signifikant lavere enn forventet.

Oslo har høyest andel skoler som bidrar mer enn landsgjennomsnittet. På 44 prosent av skolene presterer elevene høyere på nasjonale prøver på 5. trinn enn det deres familiebakgrunn skulle tilsi. Nordland, Trøndelag og Agder har høyest andel skoler som bidrar under landsgjennomsnittet, om lag 30 prosent.

Agder, Nordland og Trøndelag har flest skoler som bidrar under snittet på 5.-7. trinn

På 68 prosent av skolene i landet presterer elevene i snitt som forventet på nasjonale prøver på 8. trinn, gitt deres foreldrebakgrunn og prestasjoner på nasjonale prøver på 5. trinn. På 15 prosent av skolene presterer elevene signifikant høyere enn forventet, og på 17 prosent av skolene presterer elevene signifikant lavere enn forventet.

Oslo har høyest andel skoler som bidrar mer enn landsgjennomsnittet, 35 prosent. Agder og Nordland har høyest andel skoler som bidrar under landsgjennomsnittet, henholdsvis 28 og 27 prosent.

6 av 10 kommuner i Trøndelag bidrar under snittet på 1.–4. trinn

Det er kommunene som har ansvar for alle de offentlige skolene i landet. Hva kommunen som skoleeier gjør, kan også ha betydning for elevenes resultater. Når vi snakker om kommunebidrag, ser vi bort fra skolenivået og ser på alle elevene på offentlige skoler i en kommune.

I 56 prosent av skolene presterer elevene i snitt som forventet på nasjonale prøver på 5. trinn, gitt deres foreldrebakgrunn. I 34 prosent av kommunene presterer elevene signifikant høyere enn forventet, og i 10 prosent presterer elevene signifikant lavere enn forventet.

Den asymmetriske fordelingen henger sammen med at flere av de største kommunene har et kommunebidrag som ligger over snittet. Disse påvirker gjennomsnittet i større grad enn det de små kommunene gjør.

Viken har den høyeste andelen kommuner der elevene i snitt presterer signifikant høyere enn forventet, mens ingen av kommunene i Agder og Trøndelag har elever som i snitt presterer høyere enn forventet. Trøndelag har den høyeste andelen kommuner som bidrar under landsgjennomsnittet, 58 prosent.

4 av 10 kommuner i Rogaland og Vestland bidrar over snittet på 5.-7. trinn

På 5.–7. trinn fordeler kommunene seg mer symmetrisk enn på 1.–4. trinn. Flertallet av kommunene, 60 prosent, har et bidrag som ikke er forskjellig fra landsgjennomsnittet. 21 prosent av kommunene har elever som presterer signifikant høyere enn forventet. 19 prosent av kommunene har elever som presterer lavere enn forventet.

Rogaland og Vestland har den høyeste andelen kommuner der elevene i snitt presterer signifikant høyere enn forventet, 38 prosent. Trøndelag har den høyeste andelen kommuner som bidrar under landsgjennomsnittet, 31 prosent.

Små forskjeller mellom de største kommunene

Overordnet sett er det små forskjeller i bidragene mellom de største kommunene. Med unntak av Oslo og Bærums bidrag på 1.–4. trinn, har de største kommunene et bidrag som avviker mindre enn ett skalapoeng fra landsgjennomsnittet.

På 1.–4. trinn har Oslo, Bærum, Asker, Lillestrøm, Stavanger og Bergen et kommunebidrag som er signifikant over landsgjennomsnittet, mens Tromsø, Kristiansand og Trondheim ligger signifikant under gjennomsnittet i landet. Kommunebidraget til Sandnes og Drammen er ikke signifikant forskjellig fra landsgjennomsnittet.

Kommunebidraget på 5.–7. trinn er signifikant høyere enn landsgjennomsnittet i kommunene Sandnes, Oslo, Drammen, Stavanger og Bærum. Trondheim og Kristiansand har et bidrag som er lavere enn landsgjennomsnittet. Asker, Bergen, Lillestrøm har et kommunebidrag som ikke er signifikant forskjellig fra landsgjennomsnittet.

Små forskjeller mellom fylkene

Det er i utgangspunktet små forskjeller i fylkenes bidrag. Med unntak av Oslo er fylkenes bidrag maksimalt ett skalapoeng fra landsgjennomsnittet på 1.–4. trinn. På 5.–7. trinn er forskjellen mellom fylkene enda mindre. De fleste fylkene, men unntak av Nordland, har et bidrag som ligger maksimalt et halvt skalapoeng fra landsgjennomsnittet.

Mer om skolebidragsindikatorer

Et snittresultat for en skole påvirkes i stor grad av de forutsetningene elevene har med seg i

form av tidligere resultater og foreldrebakgrunn. Gjennom en statistisk modell, som tar hensyn til elevenes forutsetninger, beregnes et forventet resultat for hver elev. Ved å sammenligne de forventede resultatene med de faktiske resultatene på de nasjonale prøvene, får vi en indikasjon på om skolen har bidratt mer, mindre eller likt med landsgjennomsnittet.

- For 1.-4. trinn kontrolleres det kun for familiebakgrunn (foreldres utdanning, husholdningsinntekt og innvandringsbakgrunn), fordi det ikke finnes tidligere resultater.
- For 5.-7. trinn kontrolleres det for elevenes tidligere resultater (resultater på nasjonale prøver 5. trinn) i tillegg til familiebakgrunn.

Dersom en skole har et faktisk resultat som er i tråd med forventet resultat, vil skolebidraget være lik landsgjennomsnittet – som er null. Indikatorer med negativt fortegn indikerer at skolen har et skolebidrag som ligger under landsgjennomsnittet, mens indikatorer over null har skolebidrag over landsgjennomsnittet.

[Her finner du dokumentasjon av skolebidragsindikatorer for grunnskolen fra SSB.](#)